

Hauhon reitin kalatalousalue

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2023

Yleistä

Kalatalousalueen lakisääteiset tehtävät ovat:

- 1) kalavarojen kestävä käytön ja hoidon suunnittelu;
- 2) käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen laadinta, hyväksytyyn suunnitelman toimeenpano ja sen vaikutusten seuranta;
- 3) kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvä tiedotus;
- 4) kalastuksenvalvonnan järjestäminen;
- 5) kalastuksen sekä kalakantojen hoitotoimenpiteiden seurantatietojen kerääminen;
- 6) kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan ja kaupallisen kalastuksen tarpeisiin;
- 7) vesialueen omistajien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät;
- 8) viehekalastuksesta kertyneiden korvausvarojen jako vesialueen omistajille;
- 9) muut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulohajaukseen sekä tähän lakiin perustuvat tehtävät.

Edistämismääräraahankkeet ja kunnostusmäärärahanhanke

Kalastuksenvalvonta

Toteutetaan kalastuksenvalvonta valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi valitaan kalatalousalueelle tarvittaessa uusia valvojia sekä koulutetaan heidät. Nykyiset kalastuksenvalvojat Markku Mikkola, Teemu Hakonen, Lauri Tapola, Niko Saarinen, Jouni Saarinen, Joni Mansikka, Teuvo Rulja, Anna Alasmaa, Ari Huhtapelto, Markus Lähde, Janne Rumbin, Seppo Parkkinen ja Petri Mäkinen.

Nuoriso-hankkeet

Perinteisiä nuorison kalastustapahtumia jatketaan yhteistyössä koulujen, yritysten, yhdistysten, kalastusseurojen ja osakaskuntien kanssa. Haetaan toteuttamiseen avustusta kalatalouden edistämismäärärahoista Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.

Sähkökoekalastukset

Sähkökoekalastukset suoritetaan Heinijoen alueella. Haetaan toteuttamiseen avustusta kalatalouden edistämismäärärahoista Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.

Kunnostukset

Kunnostushankkeita valmistellaan tarvittaessa.

Koeverkkokalastus

Teetetään Nodic koeverkkokalastus Vehkajärvessä. Haetaan toteuttamiseen avustusta kalatalouden edistämismäärärahoista Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.

Seurannat

Jatketaan sähköistä uisteluseurantaa reittiluvan lunastaneiden kesken. Seurannan tarkoituksena on kartoittaa kalastajien saalista ja pyyntiponnistusta.

Toteutetaan kalastaja ja saalistiedustelu Kukkian ja Kuohijärven osakaskunnille. Haetaan toteuttamiseen avustusta kalatalouden edistämismäärärahoista Pohjois-Savon ELY-keskuksesta.

Muu toiminta

Kotisivut

Päivitetään kalatalousalueen kotisivuja.

Yhtenäislupa

Jatketaan yhtenäisluvan myyntiä nimellä Hauhon reitin alaosan yhtenäislupa. Lupa-alue on Ilmoilanselkä, Lakkia, Hauhonselkä, Isoroine, Vähäroine, Painonselkä, Rääkkiä, Hiiriselkä, Sappeenjärvi ja Pyhäjärvi. Vihavuodenkoski ja Hauhonvuolle ei kuulu lupa-alueeseen.

Istutukset

Yhtenäislupatulot ohjataan istutuksiin.

Opintopäivät/opintomatkat

Osallistutaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen järjestämään kalatalousaluepäivään sekä valtakunnalliselle kalatalousaluepäiville.

Kalastonhoitomaksuista kalavesien omistajille maksettavat korvaukset

Jaetaan korvaukset kalastonhoitomaksuista vesialueiden omistajille vuodelta 2022. Kalatalousalue valmistelelee jakotaulukon ennen yleiskokousta 2023 ja jakaa korvaukset vesialueen omistajille hehtaari perusteisesti.

Edunvalvonta

Annetaan tarvittaessa lausuntoja mm. erilaisissa lupaprosesseissa.

Tiedotus

Hoidetaan pääsääntöisesti kotisivujen kautta.

Rajoitukset

Hauhonselässä ja Ilmoilanselässä astuu voimaan solmuvälitään 26-54 mm:ä olevien verkkojen käyttökielto ja kuhan alamitan nosto 45 cm keväällä 2023.

Evojoen rauhoitusalueet Ekojärvellä ja Kuohijärvellä. Rauhoitusalueella verkkokalastus on kokonaan kielletty 1.9.-30.11. ja solmuväliltään alle 50 mm verkot kielletty 1.5.-10.6.

Vihavuodenkosken yläpuoliset rauhoitusalueet. Rauhoitusalueella verkkokalastus on kokonaan kielletty 1.9.-30.11. ja solmuväliltään alle 50 mm verkot kielletty 1.5.-10.6.

Vihavuodenkosken alapuoliset rauhoitusalueet. Rauhoitusalueella verkkokalastus on kokonaan kielletty 1.9.-30.11. ja solmuväliltään alle 50 mm verkot kielletty 1.5.-10.

Toimintasuunnitelma 2024-2031

Tehtävä	Aikataulu	Lisätietoa Käyttö ja hoitosuunnitelma
Kalastuksensäätelytoimien hakemus ELY-keskukseen	2023 sekä tarvittaessa	Kappale 4.1.
Tiedotetaan säätelytoimista	2023 sekä tarvittaessa	Kappaleet 4.1. ja 11.
Virtavesikunnostukset	2024-2031	Kappaleet 3 ja 4.2.2.
Virtavesikartoitukset	2024-2023	Kappaleet 3 ja 4.2.2.
Seurannat	2024-2031	Kappaleet 2 ja 3.
Seurantojen yhteenveto ja tavoitteiden toteutumisen arviointi	2026 ja 2031	Vedetään tuore seurantatieto yhteen 2026 ja arvioidaan muutostarpeet seuraaville 5 vuodelle.
Täplärapujen levinneisyyden kartoittaminen ja tarvittavat toimenpiteet	2024-2031	Kappale 7.
Istutukset	2024-2031	Kappale 4.4.
Kalastuksenvalvonta	2024-2031	Valvontasuunnitelman mukaisesti
Ollaan aktiivisia osakaskuntien yhdistämis- ja järjestäytymisasiossa. Jaetaan tietoa hyödyistä	2024-2031	
Tiedotuskyltit kalastusluvista ym. veneenlaskupaikoille	2024-2023	
Selvitetään alueen veneenlaskupaikat ja lisätään tiedot kalatalousalueen kotisivuille.	2023=>	Varsinainen kartoitus 2023, mutta tietoja päivitetään tarvittaessa.
Osakaskuntien yhteys- ja luvanmyyntitietojen päivittäminen kalatalousalueen kotisivuille.	2024-2031	Tehdään jatkuvasti sitä mukaan, kun osakaskunnat toimittavat tietoaan kalatalousalueelle.

VALVONTASUUNNITELMA

Johdanto

Kalastonhoitomaksukertymä ei tule vastaamaan sille asetettuja odotuksia. Tämä tulee osaltaan vähentämään kalatalouden rahoitusta. Kalastuksenvalvonnan avulla voidaan osaltaan ylläpitää lupamaksukertymiä. Tämä näkyy valtion kalastonhoitomaksuissa, kalastusyhdistysten, kalatalousalueen ja osakaskuntien omassa lupamyynnissä. Lisäksi kalastuslain muutokset ja uudet asetukset ovat lisänneet kalastuksenvalvonnan neuvonnallista tarvetta, mikä tulee ottaa huomioon seuraavina vuosina valvonnan käytännön toteutuksessa.

Kalastuksenvalvonta tulee olemaan pitkälti osakaskuntien omien valvojien varassa. Valvojien ja resurssien rajallisuuden takia olisi suositeltavaa, että osakaskunnat sopivat myös yhteisistä valvonnoista. Kalatalousalueen valvojilla on valtuutus toimia koko kalatalousalueen vesillä.

Hauhon reitin kalatalousalueella kalastetaan tasaisesti kaikilla suurilla järvi- ja järvialtailla joten kalastuksenvalvontaa tulee tehdä kokoalueen kattavasti.

Yleiset tavoitteet ja painopisteet

Kalastuksenvalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että lakisäätöisiä ja kalatalousalueen tai osakaskuntien sääntöjä ja rajoituksia noudatetaan. Tehokkaalla valvonnalla voidaan vähentää luvaton kalastusta, nostaa sekä paikallisia että valtion lupatulokertymiä ja osaltaan lisätä kalastuksen kestävyttä. Lisäksi valvonnan

yhteydessä voidaan kerätä tietoa kalastuksen tyyppillisistä piirteistä, kuten käytetyistä pyyntimuodoista tai pyyntipaineesta eri alueilla.

Kalatalousalueella tapahtuva valvonta koostuu pääasiassa alueen ja osakaskuntien valtuuttamien valvojien tekemästä, pitkälti talkooluontoisesta valvonnasta sekä ostopalveluna hankituista tehovalvontaiskuista. Erityisesti alueen koordinoiman tehovalvonnan järjestämistä varten on tunnistettava alueen kalastuksen erityispiirteet, kuten suosituimmat pyyntisesongit ja -alueet sekä tärkeimmät kalalajit (myös rapu).

Tiedotus

Suuri osa valvonnan tehokkuudesta perustuu sen ennaltaehkäisevään vaikutukseen. Tämän vuoksi tavoitteena on myös valvonnan näkyvyys esim. perinteisen median kautta. Erityisesti valvontakauden alussa pyritään ottamaan valvontakäynneille mukaan median edustajia. Lisäksi toiminnasta tiedotetaan myös sosiaalisen median kautta, koska se saavuttaa valtavan määrän ihmisiä erittäin nopeasti.

Huomiota kiinnitetään myös havaituista puutteista tiedottamiseen, jonka yhteydessä myös tietoa oikeista käytännöistä voidaan jakaa. Näkyvyyttä pyritään lisäämään myös kiinnittämällä tarkistettuihin ja moitteettomiin pyydyksiin valvojan terveiset ”pyydyksenne on tarkastettu” –merkillä.

Yleisesti hyvänä toimintatapana voidaan pitää myös sitä, että valvontakäynneillä pyritään tapaamaan kasvokkain mahdollisimman useita kalastajia. Tällöin tieto valvonnasta leviää paikallisesti ja samalla voidaan jakaa tietoa kalastukseen liittyvistä säännöistä, neuvoa kalastajia ja ohjata toimintaa haluttuun suuntaan.

Yhteistyö

Kalatalousalueen koordinoima tehovalvonta pyritään tekemään yhteistyössä vesialueen omistajien kanssa. Valvontakäynneille on lähtökohtaisesti hyvä ottaa mukaan kyseisen vesialueen omistajan edustaja.

Valvonnassa pyritään tekemään tarvittaessa yhteistyötä myös poliisin kanssa. Erityisesti vaikeissa tapauksissa, joissa valvojan valtuudet loppuvat kesken tai turvallisuus on uhattuna, on turvaututtava poliisin apuun.

Uhanalaisten lajien korvausarvot

Uhanalaisille kalalajeille säädettiin kalastuslain (379/2015) 119 §:n (menettämisseuraamus) nojalla korvausarvot, jotka tulivat voimaan 17.5.2019 (Taulukko 1). Korvausarvot säädettiin Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, josta on löydettävissä myös muut, kuin alla olevassa taulukossa esitetyt korvausarvot. Korvausarvo tuomitaan menetettäväksi valtiolle, jos on **ottanut saaliiksi** uhanalaisen kalalajin, joka on

- 1) pyydetty kielletyllä kalastustavalla, pyyntimenetelmällä tai kalastusvälineellä
- 2) pyydetty alueelta, jolla kalastus on kielletty tai sitä on rajoitettu
- 3) pyydetty rahoitusaikana
- 4) ali- tai ylimittäinen (kaloille voidaan säätää paikallisesti lakisääteistä tiukemmat pyyntimitat).

Menettämisseuraamus koskee siis vain saaliiksi otettuja, uhanalaisia kalalajeja, joille kalastusasetuksessa korvausarvo on erikseen määritetty. Pyydykseen jäänyt uhanalainen tai ali-/ylimittäinen kala tulee aina vapauttaa välittömästi elävänä tai kuolleena.

Hauhon reitin kalatalousalueella erityistä huomiota tulee kiinnittää rasvaevälliseen taimeneen, joka on kokonaan rauhoitettu. Nämä taimenet tulee siis aina vapauttaa ja jokaisesta saaliiksi otetusta yksilöstä tehdään rikosilmoitus, mikäli sellainen valvonnan yhteydessä tavataan. Rasvaeväleikattujen taimenten ja järvilohien kohdalla korvausarvot tulevat kyseeseen aina, jos yllä luetelluista kohdista 1-4 joku täyttyy. Lisäksi on hyvä huomata ankeriaan rauhoitus aika 1.8.-30.6. Tällöin ankeriaan saaliiksi ottaminen on kiellettyä.

Taulukko 1. Hauhon reitin kalatalousaluetta koskevat kalalajien korvausarvot.

Laji	Korvausarvo
Taimen (rasvaevällinen) (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	2440 €
Taimen (rasvaeväleikattu) (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	260 €
Järviolohi (muualla kuin Vuoksen ja Hiitolanjoen vesistössä)	280 €
Harjus (leveyspiirin 67 eteläpuolella)	300 €
Ankerias	3510 €
Nahkiainen	100 €
Jokirapu	50 €

Valvonnan määrä ja tarpeet

Kalatalousalueen ns. tehovalvonnan määrä on vuositasolla ollut n. 25-35 h. Lisäksi, mikäli erityiskohteilla (lähinnä virtavedet) ilmenee ongelmia, kuten toistuvaa salakalastusta tai muuta sääntöjen noudattamattomuutta, niiden valvontaan olisi tarpeen panostaa erikseen.

Osakaskuntien/kalastusyhdistysten oma valvonta on niin hajallaan ja vaihtelevaa, että sen määrän arviointi on käytännössä mahdotonta. Osakaskuntien/kalastusyhdistysten valvontaa olisi syytä lisätä, mutta koska suuri osa osakaskunnista ei maksa valvojilleen suoritetusta valvonnasta, ei valvojilta ole yleensä voitu varsinaisesti vaatia aktiivisuutta. Valvojille on joissain tapauksissa annettu korvauksena kalastuslupia tai maksettu pieni valvontakäyntikohtainen korvaus esim. matkalasku tms.

Toteutus Hauhon reitin kalatalousalueella

Tärkeimmät järvet

Valvonta pyritään toteuttamaan tärkeimmillä järvillä niin, että kalatalousalueen koordinoimat tehostetut käynnit kohdennetaan kauden alkuun ja sen jälkeen tietyille alueille tärkeimpien pyyntimuotojen mukaisesti. Osakaskuntien omaa valvontaa tulisi suorittaa myös kalatalousalueen valvojien käyntien välissä.

Kalatalousalueen valvontakäynnit pyritään tekemään osakaskuntien valvojien tai muiden edustajien kanssa. Mukana olevalla osakaskunnan edustajalla ei välttämättä tarvitse olla kalastuksenvalvojan valtuuksia.

Myös muilla järvillä voidaan tehdä kalatalousalueen valvontaa, mikäli vesialueen omistajat sitä erikseen pyytävät. Säännölliseen tehovalvontaan ei resurssien vähäisyyden vuoksi voida varautua, joten käynnit on järkevää kohdistaa erikseen esiintyviin ongelmatapauksiin. Osakaskunnat voivat myös kysyä muuta apua ja neuvoja valvontaan liittyen kalatalousalueen kautta.

Erityiskohteet

Erityislupa- ja monet rauhoitusalueet ovat valvonnan osalta pitkälti osakaskuntien oman valvonnan varassa. Kalatalousalueen koordinoimaa valvontaa tulee kuitenkin tehdä keskeisimmillä kohteilla ja erityisesti, mikäli ongelmia ilmenee. Tärkeimmillä koskilla ja koskireiteillä tulisi tehdä valvontaa läpi vuoden, mutta erityisesti syysrauhituksen aikana. Myös alueen valvonnan painopisteen tulisi olla syysrauhituksen ajalla. Kalatalousalueen valvojat osallistuvat kohteiden valvontaan myös ongelmatapauksissa tai osakaskuntien erillisestä pyynnöstä. Keskeisimmät erityiskohteet on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 2. Hauhon reitin kalatalousalueen keskeisimmät virtavesikohteet ja niiden valvonnan erityispiirteet.

Kohde	Valvonnan painopisteet	Valvonnassa huomattavaa
Hauhon vuolle	Syysrauhitus 1.9.-30.11. Vapakalastajat	
Vihavuosi	Touko-Marraskuu	Vihavuosiyhdistys myy luvat ja hoitaa valvontaa

Evojoki	Touko -Marraskuu	Kalastus kielletty ympäri vuoden
Jänisjoki-Vuolujoki	Touko-Marraskuu	Kalastus kielletty ympäri vuoden
Heinijoki	Touko-Marraskuu	1.9.-30.11.

Osakaskuntien oma valvonta

Jotta valvonnan teho säilyisi läpi kauden, tulee myös osakaskuntien omien valvojien harjoittaa omaehtoista valvontaa. Rutiinia ja neuvoja valvontaan osakaskuntien valvojat saavat osallistumalla kalatalousalueen valvontakäynneille tai kysymällä neuvoa kalatalousalueen valvojilta ja Hämeen kalatalouskeskukselta. Ongelmatilanteissa on myös suositeltavaa ottaa yhteyttä edellä mainittuihin tahoihin.

Erityisesti oman osakaskunnan vesillä valvontaa tehdessä tulee kiinnittää huomiota toiminnan esteellisyyteen. Läheisten pyydyksiin tai kalastukseen ei valvoja saa hallintolain mukaan puuttua. Suositeltavaa olisikin, että valvonnassa on mukana aina vähintään 2 valvojaa. Vaihtoehtoisesti estynyt valvoja voi myös ottaa yhteyttä kalatalousalueen valvojiin.

Kuten jo johdannossa mainittiin, olisi hyödyllistä sopia myös osakaskuntien rajat ylittävää valvontaa. Toisinsanottuna yksittäisille valvojille olisi saatava valtuutus valvontaan useamman osakaskunnan alueelle. Tämä helpottaisi tilannetta erityisesti alueilla, joilla valvojista on puutetta.

Valvojan vaatimukset

Kalastuksen valvojiksi voidaan valtuuttaa vai kalastuksenvälvojan kokeen läpäisseitä henkilöitä, joilla on kalastuksenvälvojan kortti. Valvojiksi tulee valita rauhalliseen käytökseen ja asiakaspalveluun taipuvaisia henkilöitä. Liiallinen virkaintoisuus voi kääntää yleisön asenteet kalastuksenvälvontaa vastaan. Kaikki valvontatilanteet ovat asiakaspalvelutilanteita ja niissä toimitaan ystävällisesti ja maltillisesti. Mikäli valvoja ei valtuuksiensa puitteissa pysty asiaa käsittelemään, on otettava yhteys poliisiin. Vesillä liikuttaessa tärkein tekijä on aina oma ja muiden turvallisuus, eikä valvonnan takia kenenkään tule näitä vaarantaa.

HAUHON REITIN KALATALOUSALUE TALOUSARVIO 2023

Tuotot					€
					2023
Avustukset kalastuksenhoitomaksuvaroista					11000
-Kalatalousalue toimintaan					11000
				Avustukset kalastusalue toimintaan yhteensä	
Kalatalouden edistämismäärärahat/kunnostusmääräraha					5000
-Kukkian ja kuohijärven kalastajaselvitys					4400
-Koeverkko kalastus vehkajärvi					1800
-Nuoriso-hankkeet em					2000
-Kalastuksenvalvonta em					2000
-Sähkökalastukset em					15200
				Kalatalouden edistämismäärärahat yhteensä	
Muut tuotot					200
-Alueelle jäävät omistajakorvaukset					3800
-Yhtenäislupatuotot					250
-Muut tuotot kalastuslain 85§ varat					4250
				Muut tuotot yhteensä	
				Tuotot yhteensä	30450
Menot					
Varsinaisen toiminnan kulut					500
-Hallituksen pj:n palkkio					3720
-Toiminnanjohtajan palkkio					475
-Tilintarkastus					400
-Kokouskulut					160
-Jäsenmaksut					300
-Matkakorvaukset					500
-Kalatalousaluepäivät					1500
-Uistintiedustelu					0
-Toimistokulut					300
-Kotisivut					545
-Muut kulut					8400
				Varsinaisen toiminnan kulut yhteensä	
Kalatalouden kunnostusmääräraha ja edistämismäärärahat omarahoitusosuuksineen					8000
-Kukkian ja kuohijärven kalastajaselvitys					7400
-Koeverkko kalastus vehkajärvi					2300
-Nuoriso-hankkeet					2800
-Kalastuksenvalvonta					3000
-Sähkökalastukset					23500
				Kalatalouden edistämismäärärahakulut yhteensä	
				Kulut yhteensä	31900
				Tuotto/kulujäämä	-1450

Petri Mäkinen
Toiminnanjohtaja
Hauhon reitin kalatalousalue